

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Jordbrukarhushållens inkomster inkomstår 2023

Ämnesområde

Jordbruk, skogsbruk och fiske.

Statistikområde

Jordbrukets ekonomi.

Produktkod

JO2204.

Referenstid

Taxeringsår 2024 (inkomstår 2023).

Kontaktuppgifter

Typ	Uppgift
Statistikansvarig myndighet	Jordbruksverket
Kontaktinformation	Statistikproducent: Maria Johansson
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036-15 52 32

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	4
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.3.1	Urvalsförfarande.....	4
2.3.2	Uteslutning från insamling (cut-off)	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	4
2.4.2	Mätning.....	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning	5
2.5	Bearbetningar.....	5
2.6	Granskning.....	6
2.6.1	Granskning under insamlingen	6
2.6.2	Granskning av mikrodata	6
2.6.3	Granskning av makrodata.....	6
2.6.4	Granskning av redovisning	6
2.7	Skattningsförfarande	6
2.7.1	Principer och antaganden	6
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	7
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	7
2.7.4	Röjandekontroll	7
3	Genomförande	7
3.1	Kvantitativ information.....	7
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	7

1 Statistikens sammanhang

Undersökningens syfte är att dels belysa utvecklingen och sammansättningen av jordbrukarhushållens inkomster för olika grupper av jordbruksföretag, dels att belysa utvecklingen av hushållsinkomst efter transfereringar och dess sammansättning för jordbrukarhushåll. Statistiken syftar också till att spegla inkomsternas sammansättning för de personer som ingår i hushållet, till exempel efter kön. Särskild vikt läggs vid att studera inkomsten från näringsverksamhet.

Undersökningen har genomförts varje år sedan inkomståret 1984 med ett fåtal undantag. Före 1984 ingick vissa uppgifter om taxerade nettointäkter och avdrag i dåvarande deklarationsundersökningen för jordbrukare (DU). Se också 5.1 Jämförbarhet över tiden i kvalitetsdeklarationen.

”Jordbrukarhushållens inkomster” publiceras en gång om året och redovisas arton månader efter referensårets (inkomstårets) utgång.

Statistiken bygger helt på registeruppgifter. Uppgifter från Inkomst- och Taxeringsregistret (IoT) matchas mot Lantbruksregistret (LBR) för respektive inkomstår.

Nordiska inkomst- och skatteuppgifter ingår från och med inkomståret 2020.

I det här dokumentet beskrivs framtagandet av statistiken om jordbrukarhushållens inkomster. Läs om statistikens kvalitet i den kvalitetsdeklaration som publiceras i samband med statistikrapporten om jordbrukarhushållens inkomster för inkomståret 2022. Dokumenten finns tillgängliga på Jordbruksverkets webbplats:

<http://www.jordbruksverket.se/statistik>.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

I denna statistik redovisas jordbrukarhushållens inkomster och negativa transfereringar i medeltal kronor för respektive grupp jordbrukarhushåll. Dessutom redovisas antalet kvinnor och män som ingår i jordbrukarhushållen. Redovisning sker av medelvärden för jordbrukarhushåll i hela riket men också uppdelad på:

- Hektar åkerareal i storleksgrupper,
- Driftsinriktning
- Huvudbrukarens ålder i åldersgrupper
- Geografisk belägenhet (län)

Mer detaljerad information om statistikens målstorheter finns i Kvalitetsdeklarationen.

2.2 Ramförfarande

Målpopulationen utgörs av samtliga jordbrukarhushåll i landet som driver jordbruksföretag med:

- mer än 2,0 hektar åkermark, eller
- minst 5,0 hektar jordbruksmark (åkermark + betesmark), eller
- djurbesättningar med minst 10 nötkreatur, eller 10 suggor, eller 50 gris, eller 20 får och lamm, eller 1 000 fjäderfä, eller
- yrkesmässig trädgårdsodling om minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal, eller 200 kvadratmeter växthusyta.

Jordbrukarhushåll som driver företaget i aktiebolagsform ingår inte.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

2.3.1 Urvalsförfarande

Jordbruksföretag, exklusive aktiebolag, som ingår i Lantbruksregistret enligt kriterierna under Ramförfarande ingår i undersökningen.

2.3.2 Uteslutning från insamling (cut-off)

Cut-off används vid skapande av LBR, se avsnitt 2.2 ramförfarande.

För att begränsa snedvridning av resultaten för enskilda grupper och möjliggöra jämförelse av utveckling mellan åren har gränsen för inkomster från annat än näringsverksamhet, från och med inkomståret 1995, satts till 24 basbelopp, motsvarande 1 260 000 kronor år 2023. Avgränsning görs också av företag med extremt stort underskott av näringsverksamhet (som då praktiskt taget undantagslöst härrör från annan verksamhet än jordbruk). Gränsen är i detta fall 24 basbelopp plus 0,02 basbelopp per standardtimme. För till exempel ett företag med 1 000 standardtimmar innebär det att gränsen år 2021 är 2 310 000 kronor.

För mer information om detta hänvisas till Kvalitetsdeklarationen och avsnittet 2.2.6 Modellantaganden.

För 2023 års statistik innebär detta att 52 685 hushåll med 113 370 ingående hushållsmedlemmar ingår i statistiken.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Populationen är hushåll som skapas efter samkörning av Lantbruksregistret (LBR) med Registret över Totalbefolkningen (RTB) eller annat register över Sveriges befolkning. För personer i de skapade jordbrukarhushållen hämtas data för olika variabler från Inkomst och taxeringsregistret (IoT).

IoT skapas av SCB. Registret består av insamlade och bearbetade data från administrativa källor till ett slutligt observationsregister. Registret innehåller uppgifter från Skatteverket, Försäkringskassan, Centrala studiemedelsnämnden, Statens tjänstepensionsverk, Pensionsmyndigheten, Försvarmakten, Skolverket och Socialstyrelsen.

Lantbruksregistret (LBR), är ett statistiskt register över jordbruksföretag. Jordbruksverket ansvarar för att LBR uppdateras med uppgifter från administrativa register och statistiska undersökningar. Tre gånger under en tioårsperiod genomförs dessutom totalundersökningar. Senaste totalundersökning var 2020 respektive 2023 och nästa genomförs år 2026.

Primär uppgiftskälla till RTB är Skatteverket.

Populationen utökas med hushållsmedlemmar till jordbrukare i LBR vilka hämtas från RTB.

2.4.2 Mätning

De uppgifter som används samlas in från administrativa register, vilka i första hand används för andra myndigheters syften.

Den större delen av det som redovisas i undersökningen kommer från Skatteverket.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Statistiken över Jordbrukarhushållens inkomster är en totalundersökning.

Resultaten för jordbrukarhushållen grundas på totalbearbetningar. Den väsentliga osäkerhetskällan är att mindre än 1 % av jordbrukarna i LBR inte kunnat återfinnas i Inkomst- och Taxeringsregistret (IoT) när dessa register matchats mot varandra.

2.5 Bearbetningar

Statistiken baseras på data ur administrativa register.

Varje myndighet gör kontroller, rättelser och andra bearbetningar som passar för deras administrativa syften.

SCB levererar data till Jordbruksverket.

Jordbruksverket summerar erhållna variabler per hushåll m.m.

Bearbetningsfel kan förekomma när det gäller tolkning av förändringar av variabler i IoT i enlighet med till exempel ändrad skattelagstiftning samt övriga bearbetningsfel. Korrekturläsning av såväl data som sammansatta beräkningar/variabler sker löpande under dataanalysen, varför bearbetningsfelen uppskattas som små.

2.6 Granskning

Granskning av statistiken sker i flera led. Först på respektive myndighet varifrån uppgifterna kommer, vartefter framtagandet av tabeller granskas av Jordbruksverket.

2.6.1 Granskning under insamlingen

Granskning görs av eventuella förändringar mellan aktuellt inkomstår och föregående inkomstår.

2.6.2 Granskning av mikrodata

Jordbruksverket granskar att SCB har levererat begärda uppgifter.

2.6.3 Granskning av makrodata

Rimlighetsbedömningar görs genom jämförelser av utfallet för aktuellt inkomstår med föregående inkomstår.

2.6.4 Granskning av redovisning

Inför publicering kontrolleras de saklogiska samband som ska råda mellan värden i tabellerna. Korrekturläsning genomförs av personer som känner ämnesområdet men är fristående från produktionsarbetet.

Genom ett gott samarbete mellan Jordbruksverket och SCB kan Jordbrukarhushållens inkomster publiceras på båda myndigheternas webbplatser.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Jordbrukarhushållens inkomster bygger på uppgifter ur register och administrativa data. Utgångspunkten för skattningsförfarandet är att datamaterialet är näst intill heltäckande.

Statistiken över inkomster och negativa transfereringar per jordbrukarhushåll är en samkörning mellan RTB, (folkbokföring på lägenhet), LBR (uppgifter om jordbrukare) och IoT.

Personer i hushållet som är minst 30 år klassificeras som ett eget hushåll. Varje hushåll antas bestå av högst två generationer.

Växelvis boende barn på grund av skilda föräldrar

Från och med inkomståret 2021 har SCB börjat tillämpa en ny statistisk metod för att skatta effekter av växelvis boende barn hos från-skilda föräldrar. Den nya metoden är en modell och utgör ingen exakt verklighet.

Jordbruksverkets kvalitetsstudie visar att SCB:s nya metod enbart har marginell inverkan på statistikprodukten Jordbrukarhushållens inkomster. Skillnaden mellan den nya och gamla statistiska metoden för den disponibla inkomsten i jordbrukarhushållen är mindre än 30 kronor per år för inkomståret 2021. Jordbruksverket har därför beslutat att inte bygga in SCB:s nya statistiska metod i statistikprodukten Jordbrukarhushållens inkomster (HINK).

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Skattningsförfarande består av summeringar av och medelvärden för variabler.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Se 2.4.3

2.7.4 Röjandekontroll

För att minska risken för att enskilda personer och hushåll ska kunna identifieras har data som baseras på få observationer i samtliga tabeller ersatts med "...".

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Totalt var det 60 405 jordbrukarhushåll kopplade till jordbrukare som var registrerade i LBR 2023 varav 7 698 jordbrukarhushåll hade inkomster eller underskott som överskred gränsvärdena enligt 2.3.2.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Undersökningen har genomförts som planerat. Inga avvikelser har skett.